

Regeringskansliet,
Justitiedepartementet

Passdatalag - en ny lag som kompletterar EU:s dataskyddsförordning (Ds 2019:5)

Datainspektionen har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

Datainspektionen välkomnar arbetet att genom en till dataskyddsförordningen¹ kompletterande lag reglera behandlingen av personuppgifter inom passverksamheten. Datainspektionen lämnar följande synpunkter.

Biometriska uppgifter i passregistret

Promemorians förslag är att biometriska uppgifter som har tagits fram ur ansiktsbilder vid passansökningar ska få sparas i passregistret. Dessa integritetskänsliga uppgifter ska bland annat skyddas genom en bestämmelse om sökbegränsning. Således får de uppgifterna endast användas vid sökning i passregistret för att kontrollera sökandens identitet och innehav av pass i samband med passansökan. Mot den bakgrunden framstår förslaget som acceptabelt i fråga om det skydd som nationellt kommer att gälla för enskildas grundläggande fri- och rättigheter. Det förutsätter samtidigt att det skyddet kan upprätthållas när uppgifter i passregistret lämnas ut. Det finns exempelvis situationer då uppgifter ur passregistret efterfrågas och överlämnas till andra länder inklusive tredjeland, exempelvis i samarbetet genom Interpol. Promemorian saknar en analys av konsekvenserna för integritetsskyddet i samband med sådana situationer. En sådan analys behövs för att kunna bedöma om förslaget att

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)

biometriska uppgifter som har tagits fram ur ansiktsbilder vid passansökningar ska få sparas i passregistret är godtagbart.

Tidigare ställningstaganden

Normgivning

Datainspektionen anser att behandlingen av personuppgifter i passverksamheten kräver reglering i lag. Med hänsyn till det stora antalet personuppgifter som behandlas i passverksamheten och att inte ett obetydligt antal av uppgifterna kan vara av integritetskänslig karaktär anser Datainspektionen att det utökade grundlagsskyddet i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen är tillämpligt. Detta ställningstagande har Datainspektionen uttryckt i tidigare remissyttrande gällande ny passdatalag (dnr 1641-2015). Inspektionen delar inte utredningens slutsats om att det intrång som kan komma att ske vid behandling av personuppgifter i passverksamheten inte skulle vara betydande. Enligt förarbetena till 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen (prop. 2009/10:80 s. 183-184) ska vid bedömningen av hur ingripande ett intrång kan anses vara, stor vikt läggas vid uppgifternas karaktär. Ju känsligare uppgifterna är, desto mer ingripande måste hanteringen normalt anses vara. Med hänsyn till att passregistret nu även föreslås innehålla biometriska uppgifter av ansiktsbilder i kontrollsyfte talar detta än starkare för att behandlingen ska anses utgöra ett betydande intrång i enskildas personliga integritet. Ett argument som anges i promemorian för att behandlingen i passverksamheten inte bör anses utgöra ett intrång i enskildas personliga integritet är att flertalet av personuppgifterna som behandlas inte är av känslig karaktär och inte omfattas av sekretess. I förarbetena till 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen anges dock att den omständigheten att sekretesslagstiftningen innehåller en presumtion för offentlighet – ett rakt eller kvalificerad rakt skaderekvisit – för uppgifter i en viss myndighets verksamhet inte i sig bör utgöra skäl för bedömningen att myndighetens behandling av uppgifterna faller utanför det utvidgade grundlagsskyddet (prop. 2009/10:80 s. 183).

Utöver uppgifternas karaktär anges även att andra omständigheter bör vägas in vid bedömningen om vad som kan anses utgöra betydande intrång i enskildas personliga integritet. I ovannämnda förarbeten betonas till exempel att ändamålet med behandlingen av uppgifterna också kan vara av betydelse vid bedömningen. Även om syftet med behandling av personuppgifter i passverksamheten primärt är att handlägga passärenden kommer de sekundära ändamålsreglerna som föreslås tillåta att personuppgifter, därtill biometriska personuppgifter, även får behandlas för

bland annat brottsbekämpning vilket är ytterligare ett intrång av den personliga integriteten.

Gallringstider

Datainspektionen välkomnar promemorians förslag om en bestämd gallringsfrist på tio år för uppgifter och handlingar i passregistret.

Datainspektionen har heller inget att invända mot att personuppgifter i passtillståndsregistret ska gallras enligt de allmänna reglerna i förordningen om lagringsminimering. För att uppgifterna i passtillståndsregistret ska kunna gallras löpande måste Polismyndigheten ha vetskap om att de omständigheter som föranledde att personuppgifterna överhuvudtaget behandlades i passtillståndsregistret inte längre gäller. Datainspektionen anser att de föreslagna bestämmelserna i passförordningen om underrättelseskyldighet för chefsöverläkaren att underrätta Polismyndigheten när en person inte längre är intagen för psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård möjliggör att uppgifter och handlingar i passtillståndsregistret kan gallras i rätt tid och utgör således ett tillfredsställande skydd.

Datainspektionen anser dock att den analys som har gjorts angående tidsfrister för gallring av behandlade uppgifter inom passverksamheten i vissa delar är bristfällig mot bakgrund av de skäl som anges för att införa en ändamålsanknuten gallringsbestämmelse (lagringsminimering). Ett argument som angavs i den tidigare promemorian för att införa en ändamålsanknuten gallringsregel var att Polismyndigheten inte kunnat lämna några exakta besked om hur länge det finns behov av att behandla olika personuppgifter i passverksamheten. Det hänvisades då till ett pågående ärende hos Polismyndigheten. Resultatet av ärendet berörs inte i promemorian. Det hade varit lämpligt att redovisa slutsatserna för arbetet i promemorian vilket hade underlättat ett ställningstagande för en ändamålsanknuten gallringsbestämmelse i passverksamheten. Med beaktande av att utredningen inte redovisat Polismyndighetens slutsatser anser Datainspektionen att det lämpligaste från integritetsynpunkt är att även låta passverksamheten omfattas av särskilda gallringsregler.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Charlotte Waller Dahlberg efter föredragning av juristen Paulo Zavala. Vid den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Hans-Olof Lindblom deltagit.

Charlotte Waller Dahlberg, 2019-08-30 (Det här är en elektronisk signatur)